

# VISIE

BLAD MET EEN MENING VOOR EEN WERELD IN BEWEGING



## Brandstofprijzen Pompen en verzuipen

Zinzen en  
Verlinden over  
democratie

In de cabine van  
vrachtwagen-  
chauffeur Raymond

20 jaar  
patiëntenrechten  
Goede zorg in dialoog

Iwona uit  
Antwerpen in de bres  
voor Oekraïne

# inhoud.

## 4 Actueel

Hoe betaalbaar is woon-werkverkeer nog?

## 6 Knipsels

## 8 Interview



Minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden in gesprek met oud-journalist Walter Zinzen.

## 11 Factcheck

Beslis ik als ouder welke foto's van mijn kinderen online komen?

## 12 Achtergrond

20 jaar patiëntenrechten: wat heeft het veranderd?

## 14 Burgerpanel

Zijn 20 vakantiedagen voldoende?

## 16 Beeld van de maand

Sint-Jans-Molenbeek, 26 maart, 10.43 uur

## 18 Uit ervaring

Een andere kijk op de wereld. Deze maand: vrachtwagenchauffeur Raymond.

## 19 Kort

## 20 Cultuur

## 21 Regio

Feiten en verhalen uit jouw regio

## 24 Gevat in vijf woorden

Wim Opbrouck, acteur

De keuze van An-Sofie Bessemans, hoofdredacteur Visie



## De weg

Of het nu gaat om vluchteling Lana's eerste trapjes op de fiets door Brussel, de lange rit van de vroege ploeg van Henk en Eugénie richting Volvo, of de supermarktleveringen van chauffeur Raymond, allemaal willen mensen vooruit. Dat verdient ondersteuning, aanmoediging en waardering. Om hun rechten als werknemer of patiënt, als burger en mens, vertegenwoordigd te weten, hebben deze mensen zichtbaarheid en inspraak in het beleid nodig. Dialoog en democratie zijn onontbeerlijk. Laat van jullie horen.

Veel leesplezier!

Onderstaande foto **trok de aandacht van**



## Vooruit met die olifant!

Foto Adrian Hancu

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: [info@visieredactie.be](mailto:info@visieredactie.be) - **Lezersbrieven** [lezers@visieredactie.be](mailto:lezers@visieredactie.be) - **Abonnementen** [www.beweging.net/abonnementvisie](http://www.beweging.net/abonnementvisie) - **Verantwoordelijke uitgever** Liesbeth De Winter - **Redactie** Simon Bellens, Nils De Neubourg, Jelle De Bock, Dominic Zehnder, Lieven Bax, Tinne Van Woensel, Rooi Theeboom, David Vanbellinghen, Karen Zelderloo, Martine Creve, Dieter Herregodts, Stephanie Lemmens, Elien Steen, Michiel Verplancke - **Hoofdredactie** An-Sofie Bessemans en Wim Troch - **Vormgeving** Gevaert Graphics - **Druk** Coldset Printing Partners - Visie verschijnt maandelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van CM, ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC METEA, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten - De beschrijving van de CM-diensten en -voordelen in deze publicatie heeft enkel een informatieve waarde. Bij twijfel of betwisting gelden enkel de statuten van het ziekenfonds. Meer info: [www.cm.be/statuten](http://www.cm.be/statuten) -





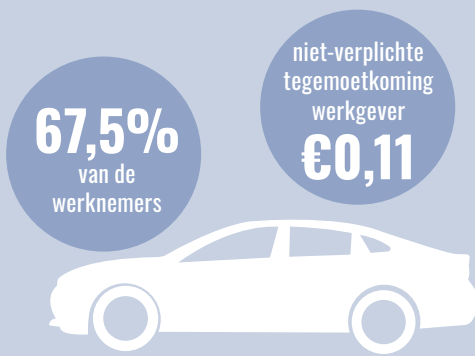
**O**pvallend nieuws: de armoedecijfers zijn in 2020 gedaald! Zo leefde 13,1 procent van de Belgen in 2020 onder de armoededrempel (1 287 euro per maand voor een alleenstaande). Dat is één procentpunt minder ten opzichte van 2019. Bijzonder, want 2020 was het jaar van de coronapandemie.

Ons stelsel van sociale zekerheid en overheidssteun heeft veel erger voorkomen. Mensen werden niet massaal ontslagen, maar werden tijdelijk werkloos met behoud van meer dan 70 procent van hun inkomen. De uitkeringen voor volledig werklozen daalden tot in september 2021 niet meer naarmate men langer werkloos bleef. Het is het beste bewijs dat ons model van sociale zekerheid en een daadkrachtige, sociale

overheid het ergste kan voorkomen. Het bewijst trouwens ook hoe de degressiviteit van uitkeringen voor langdurig werklozen armoede creëert. Stop die degressiviteit en je ziet de armoede ogenblikkelijk afnemen.

Ondertussen ebt de aandacht voor de pandemie wat weg. En zijn we, zonder tijd om even naar adem te happen, in een nieuwe crisis beland. De prijzen swingen de pan uit, door de aantrekkende economie, de oorlog in Oekraïne en door speculatie. Het leven is op een paar maanden tijd erg duur geworden. En opnieuw vangt ons sociaal model de ergste schokken op. Het uitgebreide sociaal tarief helpt de laagste inkomens om de energierekening te bolwerken. De index zorgt ervoor dat lonen, pensioenen en andere uitkeringen de stijgende levens-

duurte enigszins kunnen volgen. Maar tegelijk staat er een enorme olifant in de kamer. Terwijl Belgische bedrijven historisch hoge winstmarges boeken en de Vlaamse export recordniveaus haalt, mogen de lonen van de medewerkers die voor dat succesverhaal zorgen, niet stijgen. De loonnormwet verhindert dat. Net nu we absoluut nood hebben aan hogere lonen. Want met alleen de indexaanpassingen en accijns- en btw-verlagingen redden we het niet. Zal de regering de moed hebben om de slechte loonnormwet van de regering-Michel aan te passen? En heeft ze daarna nog moed over om te zorgen dat alle inkomens eerlijk belastingen betalen, zodat de bijdragen en belastingen op arbeid kunnen dalen? En mensen dus netto meer overhouden. Vooruit met die olifant! ■



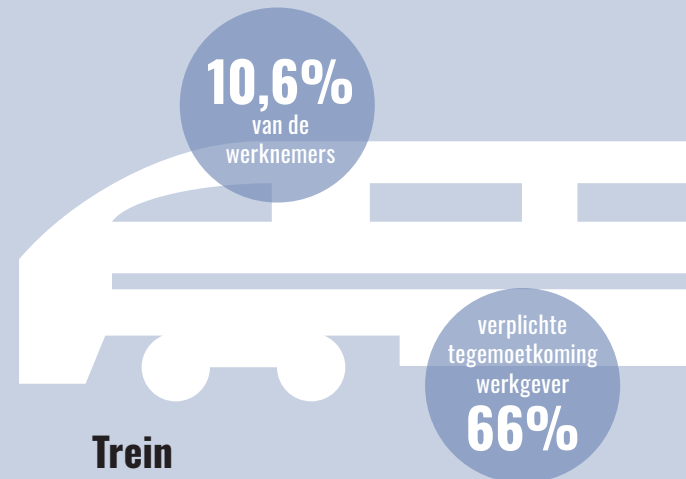
## Auto

- 87% van de autopedelaars werkt op een plek die zeer slecht tot matig bereikbaar is met het openbaar vervoer.
- Tegemoetkoming is wel algemeen aanvaard voor wie met een eigen wagen gaat werken, gemiddeld 11 eurocent per km. De reële prijs wordt veel hoger geschat.
- Het ACV pleit voor een verhoogde kilometervergoeding.



## Fiets

- 84% van de fietspendelaars rijdt minder dan 10 km (enkel) naar het werk.
- Tegemoetkoming in 80% van de ondernemingen. Tot 0,25 euro is de fietsvergoeding wettelijk vrijgesteld van belastingen.
- Het ACV pleit voor een verplichte en verhoogde fietsvergoeding.



## Trein

- Driekwart van de treinpendelaars legt meer dan 20 km af (enkel).
- De werkgever moet minimaal 66% betalen van de kosten van een abonnement. De rest betaalt de werknemer uit eigen zak.
- Het ACV pleit voor kosteloos openbaar vervoer voor werknemers, ook in combinatie met de fiets.

# 11 cent per kilometer volstaat bijlange niet

– Tekst An-Sofie Bessemans

**H**enk (48) woont in Kleit, bij Maldegem, en werkt sinds 1993 bij Volvo Trucks in Oostakker. Als een vrachtwagen niet start of er ontbreken nog stukken, komt hij tussen. Zijn autorit van thuis naar de fabriek bedraagt enkel meer dan vijftig kilometer. Daarvoor ontvangt hij van zijn werkgever 7,65 euro per dag. Dat is maar een fractie van de werkelijke kosten. 'Ik werk in een ploegensysteem, begin om 5u35 of om 13u50 uur aan mijn shift. Zeker zo vroeg 's ochtends is er geen openbaar vervoer op mijn traject. Toen de werkplaats destijds verhuisde van Alseberg naar Oostakker, werd een busverbinding in het leven geroepen, maar die is inmiddels uitgedoofd: iedereen moet op eigen kracht op het werk geraken. 80 kilometer fietsen per dag is niet haalbaar, ook niet met een elektrische.' De brandstofprijzen betekenen een serieuze hap uit het gezinsbudget: 'In combinatie met de energieprijzen hoor ik dat collega's het steeds moeilijker hebben om zich nog extraatjes te veroorloven. Ze vragen om een hogere

compensatie en overwegen zelfs van werk te veranderen omdat ze financieel in de problemen geraken door autoritten naar het werk. En we ervaren sowieso al een tekort aan personeel in de Gentse Kanaalzone.'

Henks collega Eugénie (28) legt van Sint-Genesius-Rode zo'n 75 kilometer af met de eigen wagen, enkele rit, en krijgt daar dagelijks in totaal 8,18 euro woonwerkvergoeding voor. Ze neemt de werkpost over op de assemblagelijijn van wie ziek of afwezig is. Samen met een paar collega's spreekt ze op een carpool-parking af om de rit af te wisselen en haar brandstofkosten te drukken. 'Ik heb de luxe dat ik bij mijn ouders kan wonen. Red ik het? Ja, maar omdat ik onder hun dak niets hoeft te betalen. Ik verhuis binnenkort en ga een stuk dichterbij het werk wonen.'

Meer dan twee derde van de verplaatsingen naar en voor het werk gebeurt nog altijd met de wagen. 'Werknemers die lange autoritten afleggen naar en voor

het werk met de eigen auto, voelen het meest hoe de brandstofprijzen door het dak gaan', analyseert Koen Repriels, expert mobiliteit bij het ACV. 'Het energieakkoord zegt een geplande tariefverhoging van 4,5 procent voor het spoor in juni 2022 te bevriezen. Een positieve maatregel, maar daarmee compenseer je de stijgende kosten van auto-afhankelijke werknemers zonder bedrijfswagen en tankkaart niet. Dat zijn niet alleen werknemers met onregelmatige arbeidstijden of van wie de werkplaats ver ligt van een halte van openbaar vervoer. Maar ook werknemers die via school, kinderopvang of een andere zorgvoorziening naar het werk moeten gaan. Met de fiets of openbaar vervoer is zo'n zorgverplaatsing vaak niet haalbaar.'

Wie een bedrijfswagen heeft, betaalt gemiddeld voor 8 procent van het woonwerktraject. Maar als je met je eigen wagen naar het werk gaat, draai je gemiddeld op voor zo'n 72 procent van alle kosten. Wie auto-afhankelijk is en een laag inkomen heeft, is dus de dupe.'

7%  
van de  
werknemers

verplichte  
tegenwoordiging  
werkgever  
67%

## Metro, tram en bus

- Iets minder dan 7% van de werknemers
- 80% van hen woont op minder dan 10 kilometer van het werk.
- Tegemoetkoming minimaal tussen 65% en 75%. De rest betaalt de werknemer zelf.
- Het ACV pleit voor kosteloos openbaar vervoer voor werknemers.

20,4%

van de loontrekkers ontvangt  
**geen enkele  
vergoeding**  
voor hun woon-werk-  
verplaatsingen.

Bron: Centrale Raad  
voor het Bedrijfsleven

Ook wie dienstverplaatsingen moet maken met eigen vervoer wordt getroffen. 'De 37 cent per kilometer die de overheid hanteert als vergoeding voor ambtenaren, voldoet niet langer. Die norm voor een dienstverplaatsing moet kostendekkend worden en gelden voor alle sectoren. Veel sectoren en particuliere werkgevers blijven bovendien onder die norm voor een autorit voor het werk: wie werkt met dienstencheques krijgt voor een verplaatsing tussen twee klanten slechts tussen 0,13 en 0,15 cent per kilometer gegarandeerd – verre van kostendekkend.'

Het ACV pleit daarom voor verhoogde tegemoetkomingen voor autoritten naar en voor het werk. 'En wie met de (elektrische) fiets of met het openbaar vervoer naar het werk gaat, of wie thuis werkt, moet daar ook extra voor vergoed worden, met een telewerkvergoeding, een fietsvergoeding of een recht op een volledig kosteloos abonnement bijvoorbeeld, die een werkgever verplicht moet aanbieden. Zo wordt het duurzaam alternatief voor de auto gestimuleerd.' ■

CM peilde onlangs in diepte-interviews naar hoe werknemers tussen 55 en 64 jaar hun loopbaaneinde ervaren. 'De meesten zijn nog gemotiveerd, maar we moeten veel meer inzetten op maatregelen en aanpassingen om het welzijn op het werk te verhogen.'

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Foto **ID / Lieven Van Assche**

## Weinig aanpassingen aan het einde van de loopbaan

**M**et de doelstelling van de federale regering om tegen 2030 een werkzaamheidsgraad van 80 procent te halen, is het alle hens aan dek om werknemers langer aan de slag te houden. Maar steeds meer werknemers vallen uit nog voor ze hun pensioenleeftijd halen. 'Uit onze studie blijkt dat er heel wat werknemers aan het einde van de loopbaan toch een aantal moeilijkheden ondervinden', legt onderzoekster Ann Morissens van de CM-studiedienst uit. 'Dat zijn vaak fysieke klachten, het hoge tempo, maar ook leeftijdsdiscriminatie en het gebrek aan erkenning speelt deze werknemers parten. Ook de combinatie van werken met het willen zorgen voor kleinkinderen of oudere familieleden is niet vanzelfsprekend.'

'De geïnterviewden waren blij dat ze hun verhaal konden doen. Velen gaven aan dat het de eerste keer was dat er iemand naar hun

behoefte luisterde en ermee aan de slag wilde gaan', verklaart Morissens. 'De meeste werknemers zijn immers nog zeer gemotiveerd, maar door een gebrek aan waardering of tegenslagen geraken ze soms in een negatieve spiraal. Samen nadenken over mogelijke werkaanpassingen kan al een oplossing zijn. Maar er moet meer gedaan worden om een actief eindloopbaanbeleid te voeren.'

Om langer werken makkelijker te maken, werd in 2012 de cao 104 in het leven geroepen. Daarin staan diverse mogelijke aanpassingen beschreven. 'Helaas is deze cao amper bekend. De cao zou ook inhoudelijk dwingender mogen worden en concrete maatregelen verplichten die hun nut al bewezen hebben', besluit de onderzoekster. 'Aanpassingen kunnen immers het verschil maken om al dan niet in goede gezondheid de loopbaan af te ronden, en dat wordt vaak over het hoofd gezien.' ■



Luisteren naar oudere werknemers is een eerste stap naar een actief eindloopbaanbeleid.



NMBS

**NMBS DUO TICKET**

**Voordelig met z'n tweeën op de trein**

Met z'n tweeën is een uitstapje maken altijd fijner. Daarom voert de NMBS opnieuw het Duo Ticket in. Nog tot en met 31 augustus kunnen twee personen reizen voor de prijs van een enkel standaardticket.

De eerste campagne van het Duo Ticket – tijdens de eindejaarsperiode – was een succes. Daarom herhaalt de spoorwegmaatschappij de actie nu. Een treinreis tussen twee Belgische stations kost voor wie met z'n tweeën reist dus maar de helft van de prijs. Het Duo Ticket is te koop via de NMBS-app, de website van de NMBS en aan de ticketautomaten en loketten. Het kan zowel voor enkele reizen als voor heen-en-terugritten.

~ [www.belgiantrain.be](http://www.belgiantrain.be)

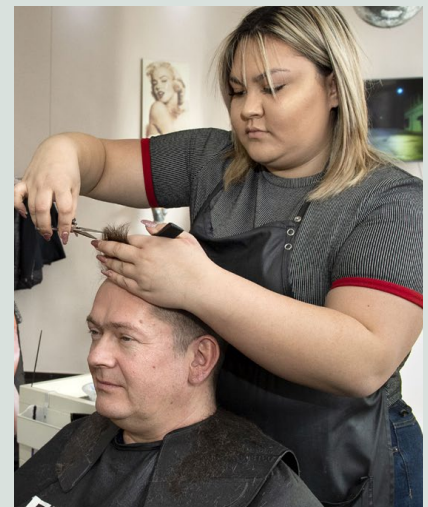
# Minimumlonen, werkbonus en de meeste nettolonen stijgen vanaf april

Geen flauwe grap: op 1 april stegen de minimumlonen en de werkbonus. Daarenboven daalt voor de meeste mensen de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid. Vanaf hun loonbrief in april zullen de meesten hun netto-loon dus zien toenemen.

Het minimumloon voor voltijdse werknemers stijgt met 4,7 procent tot 80,95 euro bruto per maand extra. Voor deeltijdse werknemers is de verhoging in verhouding tot de arbeidsduur. Werknemers met een bruto maandloon tot 2 848 euro krijgen een hogere belastingvermindering en zien hun persoonlijke bijdrage voor de sociale zekerheid afnemen. Ook de bijzondere bijdrage sociale zekerheid die de meeste werknemers betalen, daalt vanaf april – een verlaging waarvoor het ACV al langer ijverde. Dat komt voor een werknemer met een belastbaar jaarinkomen vanaf 21 071 euro tot 60 182 euro neer op een netto verbetering van minstens 99,16 euro per jaar.

De verschillende verbeteringen pakken situatie per situatie altijd net een beetje anders uit. Wil je weten hoeveel jij erop vooruitgaat? Gebruik dan de online calculator van het ACV en bereken jouw nieuwe nettoloon met 1 april 2022 als startdatum.

~ De ACV-looncalculator:  
[www.hetacv.be/rekentool/bruto-nettocalculator](http://www.hetacv.be/rekentool/bruto-nettocalculator)



ID / FILIP CLAUSS



ID / SANDER DE WILDE

**GEZONDHEID** BEWEGING EN NATUUR

**30 dagen lang, 30 minuten bewegen**

Van 23 april tot 22 mei kun je meedoen aan de campagne 30-30. Dertig dagen lang, elke dag dertig minuten bewegen in het groen: dat is het devies. Met de campagne willen initiatiefnemers BOS+ en CM niet alleen een sportieve levensstijl stimuleren, maar ook een pleidooi houden voor een groene leefomgeving. 'Een groene, natuurlijke omgeving dichtbij nodigt uit om te bewegen én zorgt dat we het bewegen langer vol houden', klinkt het. 'Bovendien levert het tal van gezondheidsvoordelen op.'

In een online dagboek kun je jouw voortgang bijhouden en met andere deelnemers contact zoeken. Je vindt er ook tips en gezondheidsinformatie. Aan het einde van de campagne planten de initiatiefnemers een bos. Hoe groot dat wordt, hangt af van het doorzettingsvermogen van de deelnemers. Voor elke actieve deelnemer komt er bos bij.

~ [www.30-30.be](http://www.30-30.be)

## HET CIJFER

# 5

Bij het afwerken van deze Visie haakten al vijf sponsors af bij voetbalclub Royal Antwerp FC. De indiensttreding van technisch directeur Marc Overmars, die een maand eerder op staande voet ontslagen werd bij de Amsterdamse club Ajax na grensoverschrijdend gedrag, maakte heel wat verontwaardiging los en deed dus ook bij de geldschieters vragen rijzen over hun 'normen en waarden'.



**In de acht jaar dat ik voorzitter geweest ben, heb ik heel veel goede politici zien afhaken. Onder hen heel veel vrouwen en mensen met kleur. De bagger die ik elke dag op Twitter krijg, ook al post ik een pannenkoekenrecept of gewoon een mopje, is ongelooflijk.**

– MEYREM ALMACI neemt afscheid als voorzitter van Groen en kijkt terug op de verwensingen en beledigingen die ze in die rol toegeworpen kreeg



## SOCIALE ZEKERHEID. PRIJS VAN DE ARBEID

### Meer mensen met een handicap recht op integratietegemoetkoming

Een nieuwe wetswijziging trekt de inkomensgrens uit arbeid op voor de berekening van de integratietegemoetkoming voor mensen met een handicap. Die compensatie moet de extra kosten dekken die nodig zijn om te kunnen deelnemen aan de samenleving, zoals voor de nood aan huishoudelijke hulp of voor hulp bij verplaatsingen.

Vanaf oktober 2021 heeft een bijkomend inkomen uit arbeid pas vanaf 63 000 euro, in plaats van 24 300 euro, effect op de berekening van de tegemoetkoming. Door de verbetering van die zogenaamde 'prijs van de arbeid' zullen meer mensen met een handicap recht hebben op de tegemoetkoming. Om in aanmerking te komen moet je tussen 18 en 65 jaar zijn.

Wie al een (gedeeltelijke) integratietegemoetkoming krijgt, of een lopende aanvraag heeft, hoeft niets te ondernemen. De aanpassing gebeurt automatisch.

Maar wie voor 1 september 2021 een negatieve beslissing kreeg voor de aanvraag van een integratietegemoetkoming of alleen een medische erkenning heeft, moet zelf vóór 30 juni 2022 een administratieve herziening opstarten via MyHandicap. De aanpassing gebeurt retroactief en gaat terug tot 1 oktober 2021.

~ Voor meer informatie kan je de **GM-zorglijn** contacteren:  
[www.cm.be/zorglijn](http://www.cm.be/zorglijn)

## gratis webinar bekkenbodetraining

V voorkom of verminder stress- of inspanningsincontinentie door je bekkenbodemspieren te trainen. De juiste oefeningen versterken je spieren op de juiste plaatsen. Onder begeleiding van een kinesist leer je hoe je bekkenbodemspieren kan trainen, hoe je eenvoudig elke dag oefeningen kan doen en welke hulpmiddelen er allemaal bestaan.

dinsdag 19 april van 12 tot 13 uur  
of donderdag 21 april van 19 tot 20 uur



Schrijf je snel in via de QR-code of surf naar [www.goed.be/webinar-bekkenbodetraining](http://www.goed.be/webinar-bekkenbodetraining).

samen met 

[www.goed.be](http://www.goed.be)

**goed**  
thuiszorgwinkel  
hoorcentrum  
apotheek

ALLE MACHT AAN DE BURGERS: MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN **ANNELIES VERLINDEN** EN OUD-JOURNALIST **WALTER ZINZEN** OVER ONLINE BURGERBEVRAGINGEN



**'Je kan niet zeggen dat je de kloof met de burger wegwerkt met een online platform, maar het is een begin'**





## Na de paasvakantie zet de federale regering 'een groots experiment' in gang om burgers – individueel of als organisatie – te bevragen over de Belgische democratie en staatsstructuur. Kan de online burgerbevraging de kloof tussen burger en politiek dichten?

→ Tekst **Simon Bellens** → Foto **Sophie Nuytten**

**W**ie vandaag [www.eenlandvoordetoekomst.be](http://www.eenlandvoordetoekomst.be) bezoekt, ziet nog een 'pagina in opbouw'. Maar vanaf 25 april hoopt minister van Binnenlandse Zaken en Democratische Vernieuwing Annelies Verlinden (CD&V) op een toestroom van onbevangen democratische ambitie. Burgers zullen zich op het online platform kunnen uitspreken over de grote vraagstukken van het Belgische staatsbestel: van de werking van het parlement, over onze fundamentele rechten, tot de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden.

Open vragen mogen we verwachten, opgesteld in samenspraak met een expertengroep en voorzien van context. 'Wat we absoluut niet willen', maakt minister Verlinden zich sterk, 'is een loutere peiling naar wat de meerderheid ergens van vindt. Iets als: *53 procent van de respondenten wil de Senaat afschaffen. We willen open aanbevelingen en ideeën over de toekomst van ons land.*'

Die nationale brainstorm – 'een groots experiment dat we in België nog nooit op die schaal gedaan hebben' – moet op termijn uitmonden in een nieuwe staatshervorming. Dat is alvast een cultuurverandering tegenover de staatshervormingen bedisseld in kastelen en paleizen. Voor Walter Zinzen, al decennialang een fervent criticaster van achterkamerpolitiek en almachtige partijvoorzitters, is het maar de vraag wat de burgerbevraging zal opleveren. 'De suggesties zullen zeer verscheiden zijn', stelt de oud-journalist. 'Het volk spreekt nu eenmaal niet met één stem.' Verlinden: 'De bedoeling is om te werken aan het vertrouwen tussen burger en politiek. Ik beweer niet dat je de kloof met

de burger meteen wegwerkt met een online platform, maar het is een puzzelstuk in een breder verhaal. Het is een poging om mensen die nu het gevoel hebben dat naar hen niet geluisterd wordt, hun zeg te kunnen laten doen.'

### **Is een online burgerbevraging datgene waarop mensen die zich niet gehoord voelen, aan het wachten zijn?**

ZINZEN → 'Dat is de grote vraag. Ik vrees dat vooral mensen zullen deelnemen die sowieso al belangstelling voor de thema's hebben. Eén van mijn problemen met burgerpanels is dat het zich uitsluitend richt tot mensen met een minimum aan opleiding en interesse.'

**Als je individueel deelneemt aan een burgerbevraging is het algemeen belang soms ver weg**

→ WALTER ZINZEN

VERLINDEN → 'Dat moeten we niet ontkennen, maar hopelijk is dat een grote groep die ook kan spreken namens zijn omgeving. Het is ook geen *pop poll*. Als je je moet uitspreken over de toekomst van de Senaat, moet je dat wel doen vanuit een bepaalde visie. We hebben lang nagedacht over hoe we die democratische vernieuwing zouden vormgeven. In Frankrijk heb je gelijkaardige oefeningen gehad, tien jaar geleden hadden wij de G1000 (burgeroverleg van duizend geloten Belgen, red.). Maar een online burgerpanel is geen magische oplossing om het vertrouwen van burgers in de politiek te vergroten, ik denk niet dat er één magische oplossing bestaat.'

### **BIO**

#### **WALTER ZINZEN (84)**

Is na een lange carrière bij de VRT al sinds 2002 journalist op rust, maar nog regelmatig schrijft hij opiniestukken in *De Morgen* of *De Standaard*. In aanloop van de verkiezingen verscheen hij samen met Rik Van Cauwelaert in het duidingsprogramma *Zinzen & Van Cauwelaert*.

#### **ANNELIES VERLINDEN (43)**

Werd in 2020 minister van Binnenlandse Zaken in de Vivaldi-regering namens CD&V. Daarvoor werkte ze als advocaat. Samen met haar collega David Clarinval (MR) is ze ook bevoegd voor institutionele hervorming en democratische vernieuwing.

>>

## Interview. De kloof tussen burger en politiek

ZINZEN – 'Is een van de redenen van de kloof tussen burger en politiek niet dat de bevolking zich niet meer vertegenwoordigd voelt door haar vertegenwoordigers? In alle partijen worden de parlementsleden geconfronteerd met de orders van het hoofdkwartier. Ministers en partijvoorzitters voelen zich eerder gehinderd door het parlement. Moet uw democratische vernieuwing geen maatregelen nemen die het parlement weer naar de kern van de zaak brengen? Zet u niet in uw bevraging: *Moeten onze parlementsleden, zoals in de grondwet staat, niet de soevereine natie vertegenwoordigen, in plaats van hun partij?*'

VERLINDEN – 'Vragen zoals naar de ideale kieskring of naar de rol van de Senaat komen aan bod. Ik ben geïnteresseerd in wat de sleutel kan zijn om het parlement te laten doen wat het moet doen. Maar in de anderhalf jaar dat ik minister ben, heb ik niet het gevoel dat het parlement alleen de participatie vertolkt. Natuurlijk, als men stemt, stemt men per fractie. Maar daaraan gaat een proces vooraf waarin parlementsleden op eigen initiatief ontwerpen op de agenda zetten, beïnvloeden en bijkleuren. Ze doen meer dan doortelegeneren wat de partijleiding hen zegt.'

**In een interview noemt politiek filosoof Anton Jäger participatie-**

**trajecten zoals burgerpanels 'een pseudo-oplossing die de huidige aanval op het middenveld voortzet'.**

VERLINDEN – 'Dat is vooreerst absoluut niet de bedoeling. Integendeel. Ik denk dat er voor het middenveld een belangrijke rol weggelegd is om mensen samen te brengen over deze thema's. Je kunt zowel individueel als met een organisatie deelnemen aan de bevraging – dat kan een klas zijn, een gemeenteraad, of een middenveldorganisatie.'

**Ik zou de burgerpanels niet afzetten tegen het middenveld**

– ANNELIES VERLINDEN

We hebben expliciet tools ontwikkeld om die organisaties en lokale besturen een draaiboek te geven om dialoogmomenten te organiseren en ook minder voor de hand liggende burgers te betrekken. Ik zou de burgerpanels niet afzetten tegen het klassieke middenveld.'

'Anderzijds is de vraag of het klassieke middenveld een antwoord kan zijn op de verzuchting dat mensen zich niet meer gehoord voelen. Is dat wel voldoende open en transparant om te

zeggen dat het gemiddelde inwoners vertegenwoordigt? Ik weet niet hoe twintigers vandaag naar het middenveld kijken.'

ZINZEN – 'Toch heeft die individualisering ook een, met enige overdrijving, gevaarlijke kant. Als je individueel reageert op al die vragen, bestaat het risico dat het individuele belang primeert en het algemeen belang ver weg blijft. Dat zie je in nieuwe actiegroepen die vaak gaan over zeer individuele en lokale dingen.'

VERLINDEN – 'Daar proberen wij aan tegemoet te komen. We vragen: *Ga in dialoog vooraleer je je mening op het platform zet.*'

ZINZEN – 'Maar die dialoog moet je houden zoals wij dat nu doen. Online zie ik dat niet gebeuren.'

**Stel dat de burgerbevraging aan het einde van de rit een groot succes blijkt en mooie ideeën heeft voortgebracht – wat dan?**

VERLINDEN – 'De bedoeling is dat er een vervoltraject komt, niet dat de resultaten geklasseerd worden met een rapport. Mijn grote wens is dat de burgerbevraging tot ideeën leidt op basis waarvan parlementsleden initiatieven kunnen nemen. Ik hoop echt dat we daarmee een soort nieuwe energie in het parlement kunnen blazen.' ■



# OVER-TIJD

een voorstelling  
(met humor en zang) van  
**Koen Dewulf**

Info en tickets:  
[www.pasar.be/overtijd](http://www.pasar.be/overtijd)

Scan deze QR-code  
en bestel meteen  
je tickets.



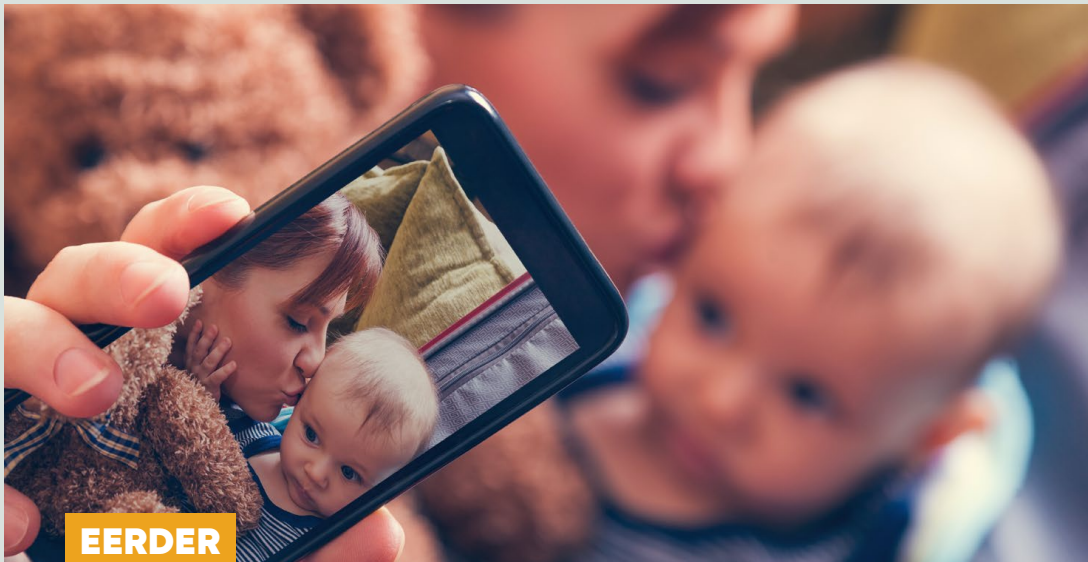
- 27-04-2022 Gent, Blaisantkerk
- 06-05-2022 Antwerpen, Theater Het Klokhuis
- 07-05-2022 Nieuwpoort, Zaal City
- 08-05-2022 Tervuren, CC De Warandepoort
- 11-05-2022 Hamont-Achel, Cinema Walburg
- 19-05-2022 Oudsbergen, CC den Ichter
- 17-06-2022 Sint-Katelijne-Waver, Parochiezaal Sint-Catharina
- 19-06-2022 Londerzeel, Gildenhuis



Pasar

FEIT OF FABEL?

# Als ouder bepaal ik zelf welke foto's ik van mijn kinderen deel



EERDER WAAR

**Tot ze twaalf jaar zijn, zijn kinderen wettelijk handelingsonbekwaam en kun je als ouder dus alle beslissingen nemen over je kinderen. Maar het gesprek aangaan over welke foto's je deelt, is altijd verstandig.**

Vroeger bleven grappige en gênante jeugdfoto's veilig in een fotoboek zitten. Ze kwamen hooguit een keer per jaar boven om binnenskamers rond te gaan. Dat is met de opkomst van digitale fotografie, internet en vooral sociale media voorbij. Websites en apps als Facebook, Instagram en TikTok zijn een moderne versie van het ouderwetse plakboek. Alleen niet langer verstopt in een donkere kast maar vaak publiek toegankelijk op het internet. Voor ouders die daarop foto's van hun kinderen delen is er zelfs een term bedacht: *sharenting*, een samentrekking van *sharing* en *parenting*.

Die trend brengt ook vragen met zich mee, zoals: mag dat zomaar? 'Ouders mogen

gerust trots zijn op hun kinderen', zegt Niels Van Paemel, expert online veiligheid bij Child Focus. 'En daarbij hoort soms ook het delen van foto's.' Alleen moet je volgens de expert als ouder heel bewust omgaan met die foto's. 'Privacy is een mensenrecht, dus ook voor kinderen. Concreet betekent dat bijvoorbeeld toestemming vragen aan je kind. Je zult verbaasd zijn hoe jong kinderen er al hun eigen mening over hebben, vaak zelfs al vanaf zes jaar.'

Daarnaast is het belangrijk welke foto je waar plaatst. 'Een foto van je kleuter in blote billen aan het zwembad is misschien leuk maar ongepast voor Facebook. Die stuur je dan bijvoorbeeld beter in het familiegesprek op

Whatsapp. Daar weet je wie hem te zien krijgt en de verzending gebeurt beveiligd.'

Maar dan nog rest de vraag wat de regels zeggen, naast alle goede raad? 'Kinderen tot 12 jaar zijn wettelijk handelingsonbekwaam. Tot die leeftijd bepaal je als ouder dus wel wat je online deelt over je kinderen, zolang het fatsoenlijk blijft. Maar daarnaast respecteer je best ook de wil van je kind. Want door al vroeg toestemming te vragen, leer je je kind ook kritisch om te gaan met sociale media en privacy. En deel je toch graag een foto, maak dan bijvoorbeeld je kindje onherkenbaar met een leuke smiley.' ■

~ [www.childfocus.be](http://www.childfocus.be)



Nathalie Diesbecq  
Jurist bij het ACV

## Hoe help je een Oekraïense vluchteling aan werk?

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne zien we een grote solidariteitsgolf. Na de eerste noodhulp volgen binnenkort andere uitdagingen. Een daarvan is om mensen uit Oekraïne in onze samenleving (tijdelijk) op te nemen, onder andere in het werklevens. Zodra ze zich daarvoor klaar voelen, helpt dat hen om op eigen benen te staan. Correcte informatie is essentieel en daarom heeft het ACV en de dienst Grensarbeiderssecretariaat Nieuwe Europese Lidstaten een infofiche gemaakt.

Na aankomst in België is het in orde brengen van het verblijf een eerste belangrijke stap. Onder bepaalde voorwaarden heeft iemand uit Oekraïne of iemand die daar verbleef en voor het geweld op de vlucht ging recht op een attest voor tijdelijke bescherming. Die aanvraag moet persoonlijk gebeuren in Brussels Expo, Paleis 8. Met dat attest krijg je op het gemeentehuis van de hoofdverblijfplaats een A kaart. Met zo'n kaart en met het attest krijg je onmiddellijk en onbeperkt recht om te werken in ons land.

In de zoektocht naar werk staan VDAB in Vlaanderen en Actiris in Brussel Oekraïners ook bij. Daar aanmelden is dus de boodschap. Ook is het belangrijk dat Oekraïense vluchtelingen werk maken van een verplichte inschrijving bij een ziekenfonds. ■

~ [www.hetacv.be/wegwijsvooroeukrainers](http://www.hetacv.be/wegwijsvooroeukrainers)  
~ [www.info-ukraine.be](http://www.info-ukraine.be)

# 20 jaar patiëntenrechten, mag het wat meer zijn?

Dit jaar wordt de wet op de patiëntenrechten twintig jaar. Tijd dus voor een grondige evaluatie. Wat heeft ze verbeterd en hoe past ze zich aan de snel evoluerende wereld waarin wij leven aan?

– Tekst **Dominic Zehnder** – Foto **Maarten de Bouw**

**I**n het federale regeerakkoord van 1999 werd voor het eerst gesproken over een algemene wet voor de rechten van een patiënt. In oktober 2002 werd die werkelijkheid. 'Natuurlijk had je als patiënt voordien ook al heel wat rechten', legt Karen Mullié, stafmedewerker en jurist bij CM, uit. 'Maar omdat die allemaal her en der verspreid waren, vond men het belangrijk om dat op één plaats samen te brengen. Het mooie aan die tekst is dat men spreekt over de rechten van de patiënt en niet over de plichten van de zorgverlener. De wet biedt geen pasklaar antwoord op elke situatie, maar schept een kader waarin een goede relatie en dialoog tussen zorgverleners en patiënten centraal staan.'

Tom Goffin, voorzitter van de federale commissie patiëntenrechten en docent gezondheidsrecht aan de UGent, treedt Mullié bij. 'Voor het centraal plaatsen van de patiënt heeft dat enorm veel

betekend. En de nieuwe wet rond kwaliteitsvolle gezondheidszorg uit 2019 zorgt voor een goede aanvulling. Mijn hoop is dat die twee wetten op termijn nog beter op elkaar afgestemd worden. Want daar gaat het over, dat je aan de patiënt die je centraal plaatst kwaliteitsvolle gezondheidszorg verstrekt.'

## Ombudsdienst

Een van de belangrijkste nieuwigheden van de wet was het voorzien van een recht om een klacht te kunnen indienen. Wie vindt dat zijn rechten als patiënt niet gerespecteerd worden, kan terecht bij een van de verschillende ombudsdiensten. Zij proberen via dialoog het geschil op te lossen. 'Die bemiddelingsprocedure is zeer waardevol omdat dialoog het belangrijkste blijft om een goede relatie tussen patiënt en zorgverlener te behouden. Maar het mag verder gaan.

De klachten die binnenkomen moeten deel uitmaken van het kwaliteitsbeleid van de zorg in het algemeen', zegt Mullié. 'Nu zijn er heel weinig of haast geen pistes wanneer men er echt niet uitkomt.'

Goffin bevestigt: 'Een van de manco's van de wet is dat er eigenlijk helemaal geen sanctioneringsmechanisme aan gekoppeld is, mocht bemiddeling onmogelijk blijken. Anderzijds is het niet dat de wet geen slagkracht heeft. De voorbije twintig jaar zijn er meerdere uitspraken van rechters geweest op basis van de wet. Maar het zou zeker niet slecht zijn mocht er een orgaan achter zitten met iets meer tanden.'

## Update nodig

Na twintig jaar is het tijd voor een update van de wet. Ook omdat tegenwoordig meerdere zorgverleners uit eerste, tweede, derde en soms vierde lijn samenwerken om een patiënt te behandelen, maar die situatie is niet voorzien in de huidige wettekst waar het gaat over de individuele relatie tussen een zorgverlener en de patiënt. Goffin: 'De relatie tussen de patiënt en de zorgverlener is nooit één-op-één, ze worden omringd door andere zorgverleners of familie, die ook hun inbreng hebben.'

Een mogelijke oplossing is om wetteksten vaker aan de realiteit te toetsen. 'In Nederland evalueren ze regelmatig hun gezondheids- en patiëntenwetten, terwijl dat bij ons nu pas voor het eerst gebeurt. Ook wij zouden om de zoveel jaar kritisch naar een wettekst moeten kijken om te zien of die nog wel voldoet. Nu volgen aanpassingen heel traag. Daardoor hebben we nu een wet die qua basisideeën zeker goed zit, maar nog maar moeilijk in de praktijk toepasbaar is.' ■

## Wat staat er in de wet op de patiëntenrechten?

De wet somt op wat jij als patiënt van de zorgverlener mag verwachten. Je vindt er onder andere de volgende bepalingen:

- Het ontvangen van een kwaliteitsvolle dienstverlening
- De vrije keuze van de zorgverlener
- Het recht om geïnformeerd te worden over de eigen gezondheidstoestand
- Het recht op toestemming na voorafgaandelijke informatie
- Het recht op een zorgvuldig bijgehouden patiëntendossier en het recht op inzage en afschrift
- Het aanduiden van een vertrouwenspersoon en een vertegenwoordiger
- Het recht op klachtenbemiddeling
- Het recht op pijnbehandeling

– [www.cm.be/patientenrechten](http://www.cm.be/patientenrechten)



**LIESJE**

## **'Ziekenhuis beslist dat ik niet mag bevallen met mijn vaste vroedvrouw'**

Het Antwerpse Sint-Vincentiusziekenhuis besliste recent dat ze vanaf 1 juli geen bevallingen met zelfstandige vroedvrouwen meer toestaan om juridische redenen. Liesje (35) is zwanger van haar derde kind en is uitgerekend op 4 juli. Daardoor kan haar bevalling niet zoals gepland in het Antwerpse ziekenhuis met de vroedvrouw van haar keuze doorgaan. Een ernstige inbreuk op haar recht als patiënt op de vrije keuze van de zorgverlener.

'Mijn eerste bevalling vond plaats in het Sint-Vincentiusziekenhuis, samen met een zelfstandige vroedvrouw. De bevalling werd toen ook door mijn vaste gynaecoloog begeleid die aan dat ziekenhuis verbonden is. Door de beslissing van datzelfde ziekenhuis word ik nu voor een voldongen feit gesteld.'

'Ik heb het er moeilijk mee dat het ziekenhuis eenzijdig beslist om zelfstandige vroedvrouwen te weren. Ik zou graag zoals eerder bevallen met de hulp van mijn vertrouwde gynaecoloog én mijn vaste vroedvrouw. Ik moet nu dus kiezen of ik ofwel naar een ander ziekenhuis ga, waar ik de gynaecoloog niet ken, of de bevalling laat doorgaan met een andere vroedvrouw.'

## Burgerpanel.

ELKE MAAND LATEN DRIE LEZERS HUN LICHT SCHIJNEN OVER EEN NETELIGE KWESTIE

- INTERVIEW AN-SOFIE BESSEMANS EN DOMINIC ZEHNDER

## 3 LEZERS



**Jan (54)**

Jan is weduwnaar en werkt als beleidsmedewerker.



**Nathalie (55)**

Nathalie woont in Aartselaar en werkt bij een maatwerkbedrijf.



**Karen (36)**

Karen is sociologe en woont in Brussel.

## DE STELLING

# 'Vier weken wettelijke vakantie volstaan'

## HUN MENING

### Jan: 'Lastig puzzelen voor gezinnen'

'Wettelijke vakantie is een erg waardevolle verdienste van de sociale strijd die onze grootouders leverden. Maar twintig dagen lijkt me een absoluut minimum. Zeker voor gezinnen met kinderen is dat soms een lastig puzzelwerk.'

'In mijn eigen carrière, in het socioculturele werk, heb ik meestal meer vakantiedagen kunnen nemen, vaak door recuperatie van het geleverde avond- en weekendwerk. Vandaag heb ik zelf bijna het dubbele aantal vakantiedagen. Vakantie is nu echte 'me-time'. Vroeger was het vooral in functie van kinderen en gezin. Vandaag meer om een klein stukje van de wereld te ontdekken.'

### Nathalie: 'Langer werken, meer verlof'

'Corona heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om arbeid en gezin goed te kunnen combineren. Zeker ouders die er alleen voor stonden of families die niet zo'n groot netwerk hadden, stonden met 20 dagen echt nergens. Hetzelfde geldt ook in niet-coronatijden, maar dan is het misschien minder zichtbaar.' 'Extra verlofdagen zouden het werk werkbaarder maken. De werkdruk is heel hoog en we moeten langer werken. Zelf werk ik volgend jaar 40 jaar, maar dan moet ik nog vier jaar voor ik op pensioen kan, want ik moet minstens 60 zijn. Als we langer moeten werken is het toch logisch dat het recht op wettelijk verlof wordt uitgebreid?'

### Karen: 'Behoeft kan van jaar tot jaar verschillen'

'Twintig verlofdagen per jaar, dat is slechts iets meer dan een anderhalve dag per maand. Veel werkgevers voorzien in extra verlofdagen en dat lijkt mij geen overbodige luxe. Meer verlof zorgt voor een beter evenwicht tussen werk en privé én zo ook voor minder ziekte. Er regelmatig tussenuit gaan zou volgens onderzoek ook de productiviteit van werknemers verhogen.' 'De behoefte aan verlof kan wel van werknemer tot werknemer verschillen. En van jaar tot jaar. Misschien valt er iets te zeggen voor een flexibele regeling: als je meer dagen nodig hebt, moet je ze kunnen opnemen. Heb je ze niet nodig, dan krijg je ze uitbetaald.'

# Mandaat

Wie geloof jij nog? Behoor je tot de 60 procent van de mensen die pas iets geloven als ze er bewijs voor zien? Of tot de andere 40 procent die iets geloven tot ze argumenten krijgen voor het tegendeel.

Het lijkt een onnozel verschil. Maar het is de voorbije tien jaar wel omgeslagen. Toch volgens internationaal onderzoek. Dat onderzoek meet jaarlijks onze houding tegenover de media, de politiek, het bedrijfsleven, het klimaat ... Minder dan de helft van de bevolking gelooft dat het beleid erin zal slagen om grote problemen op te lossen. Minder dan de helft gelooft dat de media het goed voor heeft met ons. Meer dan 85 procent van de mensen heeft schrik zijn werk te verliezen.

**Ik geloof dat mensen mijn zorg begrijpen en zich fatsoenlijk inzetten om die op te lossen**

Inderdaad. De uitdagingen die mensen op zich zien afkomen, lijken indrukwekkend en leiden tot onrust. Zeker in tijden van oorlog zo dicht bij ons. En dan is vertrouwen heel belangrijk. Niemand is immers verstandig genoeg

om alles te begrijpen. De kennis die nodig is om de wereld te bevatten is al lang niet meer in één mens te verzamelen. We moeten dus een beetje van onze macht toevertrouwen aan iets of iemand.

Daarom. Opnieuw de vraag: wie geloof jij nog? Misschien nog beter: in wie geloof jij nog? Ik noem dat de vraag naar een mandaat: Wie vraag ik om namens mij en mijn belangen op te treden in deze samenleving?

Ik geloof dat deze vraag ook het antwoord in zich draagt. Ik weet dat ik mensen en groepen mijn mandaat wil geven als ik geloof dat ze mijn zorg begrijpen en zich fatsoenlijk inzetten om die op te lossen. En dat zijn veel mensen. Mijn partner, mijn ziekenfonds, mijn vrienden, mijn vereniging. En ja, voor mij ook heel wat politici en zelfs voor meerdere journalisten.

Het is de vraag die ons als samenleving gebracht heeft bij een soort democratie



die zich in die spanning voortdurend moet heruitvinden. Ik geloof dat we dat nu aan het doen zijn. Dat mensen aan het zoeken zijn in wie ze geloven. En hen een opdracht geven. Met Pasen voor de deur. Het feest van de heropleving.

Zalig Pasen.

**PETER WOUTERS,**  
voorzitter beweging.net

**Forum** PROFESSOR JEROEN SCHEERDER, hoogleraar sportsociologie aan de KU Leuven

## Sport voor én door allen?

Vandaag is een op de vijf 12- tot 75-jarigen niet sportactief, zo blijkt uit ons onderzoek naar een halve eeuw sportparticipatie in

Vlaanderen. Twintig procent sportinactieven, dat lijkt een relatief klein en nog makkelijk te overtuigen aandeel. Achter dat cijfer schuilt evenwel een patroon van sociale ongelijkheid. Want ondanks de sterke popularisering van de actieve deelname aan sport en sportpromotiebeleid door de overheid, is deze

vrijtijdsbesteding nog steeds niet gedemocratiseerd.

Mensen met een lager opleidingsniveau, een lager inkomen of een migratieachtergrond zijn beduidend minder sportactief. Zij genieten dus minder van de voordelen die sportbeoefening zowel fysiek, mentaal als sociaal met zich meebrengt. Die ongelijkheid heeft een impact op onze samenleving als geheel en niet alleen op de groep die inactief is. We hebben er dus alle belang bij om de kloof tussen sporters en niet-sporters zo klein mogelijk te maken.

Dat kan bijvoorbeeld en bij voorkeur door prioriteit te geven aan sportparticipatiekan-

sen voor maatschappelijk kwetsbare groepen. Naast de overheid is hier ook een verantwoordelijkheid weggelegd voor het sportmiddenveld: het geheel aan non-profit sport- en beweegaanbieders. Per 100 000 inwoners telt Vlaanderen 423 sportclubs. Met dat sportverenigingskapitaal behoren we internationaal tot de top.

Laten we die rijkdom benutten om zoveel mogelijk mensen uit alle sociale geledingen een vergelijkbare kans te geven om actief aan sport te doen. Vijftig jaar geleden lag Vlaanderen in Europa mee aan de basis van het Sport voor Allen-beleid. Kan datzelfde Vlaanderen nu een pioniersrol vervullen in een heus Sport door Allen-beleid? ■



Wil je zelf ook iets kwijt aan de redactie? Mail naar [lezers@visieredactie.be](mailto:lezers@visieredactie.be)







## De eerste keer

Lana (16) maakt haar eerste ritje op de fiets in Brussel. Na een tocht van vijf dagen woont ze sinds enkele weken samen met haar vriendinnetje Kamila (11) bij een gastgezin. In Kiev fietste Lana niet vaak, het verkeer in de Oekraïense hoofdstad is erg druk. Lana speelt graag viool, haar favoriete componist is Prokofjev, bekend van Peter en de Wolf.

Beneden in het volksparkje Parck-farm leren vrijwilligers van de Laken- se Fietsbieb kinderen tussen kegels slalommen. Het Brusselse verkeer en de gebrekkige fietsinfrastructuur maken dat oefening zeer welkom is. Ook volwassenen kunnen les volgen.

Omdat fietsen niet alleen ontspannend is, maar ook belangrijk is voor de integratie van kinderen op de vlucht, organiseren de 84 Fietsbiebs in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk gewest een inzamelactie. Wie tot 17 april een kinderfiets schenkt geeft een jaar gratis lidmaatschap aan een kind op de vlucht.

~ [www.fietsbieb.be](http://www.fietsbieb.be)

~ Foto **Bart Dewaele**

ELKE MAAND LATEN WE IEMAND AAN HET WOORD DIE VANUIT ZIJN OF HAAR WERK NAAR DE WERELD KIJKT. DEZE MAAND IS DAT VRACHTWAGENCHAUFFEUR RAYMOND\*.

# Van cowboys en nylons

Al zo'n veertig jaar rijdt Raymond met de vrachtwagen. 'Ik heb de vrachtwagens zien verbeteren, de wegen zien uitbreiden en het verkeer zien groeien, maar de staat van ons wegdek blijft lamentabel: soms lijkt het of de putten worden gedicht met een geutje van de pollepel.'

– Tekst **An-Sofie Bessemans** – Illustratie **Peter Goes**

**I**k ben chauffeur, net als mijn vader en mijn schoonzoon. Mijn vader bracht dieren naar de slacht of ging stro ophalen, en was bijna elke avond thuis. De vrachtauto's van toen lieten geen verre ritten toe. Ik ben in het begin van de jaren tachtig gestart. Prachtige weggetjes voerden me door Spanje en Portugal. Ik vertrok met vracht aan boord en kon ook weer laden op de terugweg. We reden vaak in groep, de baas hoorden we niet. Aan de grensposten wachtte je uren, maar iedereen kende elkaar bij koffie en cognac. We waren graag gezien in vaste eethuizen waar we wat kilometers voor omreden. Scheen de zon, dan bleven we wel eens langer en traptten we achteraf wat harder op het gaspedaal. Boetes waren toen nog voor de baas. Daar is vandaag geen sprake meer van.'

'Waren er cowboys bij? Natuurlijk. Er waren er met vrouwen overal, maar waar je je echt tegen moet wapenen is drugstrafiek. Ik heb ook chauffeurs mensen weten smokkelen, toen nog uit Oost-Duitsland, verstopt tussen een lading schapen, want speurhonden

laten zich misleiden door de stank. Zelf ging ik niet verder dan een clandestien handelje met champagne, sterke drank en pralines die ik in Roemenië of Joegoslavië bracht. En nylonkousen, want die waren ook erg in trek.'

'Ik heb collega's de cel in zien vliegen, en nog veel meer weten verongelukken. Ik ben ook al door de vangrails gegaan. Dan leer je je limieten kennen. Het prestige van het aantal gereden kilometers per jaar waarmee je tegen elkaar opbiedt sneuvelt dan ook wel.'

'Veel is strenger vandaag: vond je baas het normaal dat je dertien uur aan een stuk reed, dan zijn er nu rij- en rusttijden te respecteren. Fraude met tachografen is gedaan. Echt lange ritten zijn er ook niet meer bij, want Belgen rijden niet meer buiten de Benelux: het is veel goedkoper om een Oost-Europeaan de rit te laten doen. Al komt daar nu wel weer verandering in, want ook zij worden duurder en schaarser.'

'Onze jeugd vindt die korte afstandjes ook wel genoeg, ze spelen graag voor

shuttle en liefst nog binnen de provincie. De collegialiteit is er ook uit, vroeger hielp je elkaar een band vervangen langs de weg, nu mag je dat zelfs niet meer. Veel kun je niet meer oplossen, het is allemaal veel technologischer geworden. De trots over de vrachtwagen is ook verminderd. Vroeger stonden we erop dat die blonk en niemand haalde het in zijn hoofd om tijdens je verlof met jouw wagen te rijden.'



**Mijn vrouw heeft dikwijls gezegd dat ze een vakbond zou oprichten voor 'de vrouwen van'**

– VRACHTWAGENCHAUFFEUR  
RAYMOND

## Het is een paradox: mensen zien niet graag vrachtwagens, maar iedereen wil wel leveringen aan huis

- VRACHTWAGENCHAUFFEUR RAYMOND



'Ik kan met trots zeggen dat ik geleefd heb voor mijn werk, maar ik kan de jeugd ook geen ongelijk geven dat ze op hun weekend staan. 250 000 kilometer per jaar, dat hou je niet vol tot je 65<sup>ste</sup>. Ik heb mijn kleinkinderen al vaker gezien dan mijn kinderen. Mijn vrouw heeft dikwijls gezegd dat ze een vakbond zou oprichten voor 'de vrouwen van!' (lacht)

'De korte ritten vandaag maken het werk ook wel hectischer. Voortdurend krijgen we telefoontjes met wijzigingen in ons schema. De planners hebben zelf nooit gereden, ze weten niet wat het is. We moeten ook maximaal renderen omdat er te weinig chauffeurs zijn. Er is file op de weg, en druk om op tijd aan te komen bij de supermarkten. In een zone dertig moet alles tussen 7 en 9 uur worden geleverd. Kom je te laat, dan mag je terugkeren. Er wordt veel nutteloos rondgereden, ook omdat winkels geen stock meer willen. Soms moet ik elke week twee doosjes afleveren bij dezelfde klant. Dat is dwaas werk. Mijn baas voorziet nu in opslagruimte.'

'Het is een paradox: mensen zien niet graag vrachtwagens, maar iedereen wil wel leveringen aan huis. De vrachtwagens worden ook alsmaar groter en de wegen smaller. Mensen beseffen dat allemaal niet. Je wil ook niet weten hoe vaak ik al terug moest keren bij een klant die een zwembad of een tuinhuis heeft besteld, maar zijn oprit heeft overschat.' ■

Raymond is een schuilnaam

CM-PODCAST

## Wat je nog niet wist over ...

CM pakt uit met een tweede reeks van de podcast *Wat je nog niet wist over ...* Bekende Vlamingen praten over fysieke of mentale uitdagingen en tonen zo aan dat gezondheid ons allemaal bezighoudt. Tv-presentator Rob Vanoudenhoven heeft het over de mantelzorg voor zijn dochter met een fysieke handicap en zangeres Hannelore Bedert getuigt hoe ze verder moest na het plotse overlijden van haar man.

~ [www.leefmagazine.be/luister](http://www.leefmagazine.be/luister) en via alle bekende podcast-apps

PC 327.01

## Beschutte en sociale werkplaatsen gelijk

Met een recente hervorming van de maatwerkbedrijven trekt de Vlaamse overheid sociale en beschutte werkplaatsen gelijk. Zo werden voor allebei de woon-werkvergoedingen voor de wagen en de fiets opgetrokken, en ook de loonindexering en eindejaarspremie zijn voortaan in overeenstemming. Bovendien komen er arbeidsplaatsen bij. 'Hierdoor worden de verschillen in vergoedingen en arbeidsvoorwaarden tussen beschutte en sociale werkplaatsen kleiner én gaan de werknemers erop vooruit', klinkt het bij ACVBIE.

## Vacatures

### ACV Voeding & Diensten zoekt

- Syndicaal maatschappelijk assistent, zone Oost-Vlaanderen

### ACV-CSC METEA zoekt

- Boekhouder
- ~ [www.hetacv.be/vacatures](http://www.hetacv.be/vacatures)

### CM zoekt

- SPOC Infrastructuur
  - Infrastructuur project lead
  - Senior Functioneel Analist HRIS
  - Stafmedewerker Sociaal Ondernemen
  - Stafmedewerker Organisatie ontwikkeling
  - Adviserend Arts
- ~ [www.cmjobs.be](http://www.cmjobs.be)

# 1. SERIE LOST LUGGAGE NATIONAAL TRAUMA



De aanslagen van 22 maart 2016 in de luchthaven van Zaventem staan in ons collectieve geheugen gegrift. In de fictiereeks Lost Luggage heeft politievrouw Samira Laroussa, vertolkt door Lara Chedraoui, de zangeres van Intergalactic Lovers, de opdracht om de nabestaanden persoonlijke spullen van de slachtoffers terug te bezorgen. Over rouw, kracht en troost na een nationaal trauma.

~ Elke zondagavond om 20.40 uur op Eén of via VRT NU.

# 2. MUZIEK

## 100 jaar Toots

Wie kent Toots Thielemans niet? Het Brusselse ketje verwierf wereldfaam als jazzmuzikant, fluitier, gitarist en harmonica-speler, en werd de vriend van andere muziekgiganten als Miles Davis, Charlie Parker, Billie Holiday ... Om zijn honderdste verjaardag te vieren staan een reeks concerten in Brussel en Vlaanderen op het programma, net als een expo en lezingen. Onder meer pianist Jef



Neve, de Brusselse jongerenpercussiegroep Fanfakids en de beiaardier van de Grimbergse basiliek brengen een eerbetoon.

~ toots100.be

# 3. FILMFESTIVAL Mooov

## Groeten uit de wereld



Van 19 april tot 2 mei 2022 kunnen film liefhebbers in Beringen, Brugge, Deinze, Genk, Lier, Sint-Niklaas, Turnhout en Zaventem genieten van de tiende editie van het wereldfilmfestival MOOOV, dat groeide uit het Cinema Novo Festival en Open Doek. Naast een eigenzinnige selectie bioscoopfilms, animatie en documentaires uit onder meer Turkije, Georgië, Libanon, Indonesië, Bangladesh en Mexico zijn er ook randactiviteiten, ontmoetingen met regisseurs en een familieaanbod. *Reflection* van de Oekraïense regisseur Valentyn Vasyanovych krijgt bovendien zijn Belgische première en de opbrengsten gaan, verdubbeld, integraal naar het noodfonds voor de slachtoffers van de oorlog in Oekraïne. Voor wie liever zijn blik op de wereld verruimt vanuit zijn luie stoel, is er ook een online aanbod. ■

~ [www.mooov.be](http://www.mooov.be)

## Breintrein

			2	3	1		
		8	7				
1	7		9				
	1	2					8
	5				9	3	
9	7						
6			5		4	2	
			2		3	7	9
		9					6



## **We moeten als maatschappij duidelijk zeggen: dit aanvaarden we niet**

**Fatimatou A. Gadjama** kwam op haar twintigste uit Kameroen naar België en woont nu met haar dochter in Leuven. We spraken haar naar aanleiding van de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie.

→ Tekst en foto **Karin Kustermans**.

‘Het begint al wanneer je werk zoekt. Ik had stage gelopen bij een organisatie, waar ik de hele tijd complimenten kreeg over hoe goed mijn Nederlands was. Toen ik er na mijn stage solliciteerde, kreeg ik de job niet. Mijn Nederlands was onvoldoende. Bizar. Ik had de indruk dat plotseling mijn huidskleur meespeelde. Mensen met een andere huidskleur hebben het sowieso lastiger bij het vinden van een job.’

‘Ik werk nu als administratief assistente in een socioculturele organisatie. Met echt racisme word ik hier niet geconfronteerd. Wel met vooroordelen. Collega’s die grapjes maken dat “Fatou altijd zo keurig op tijd is voor vergaderingen”, bijvoorbeeld. Dat is gebaseerd op een vooroordeel. Toen ik mijn collega’s daarop wees, vielen ze uit de lucht.’

‘Een vriendin van me werkt in de zorg. Een van haar patiënten wou niet door haar verzorgd worden. Omdat ze een donkerdere huidskleur heeft. Een andere vriendin werkt in een kledingzaak. Ze werd door een ontevreden klant uitgescholden voor “vuile negerin”.’

‘Eigenlijk moet de werkgever dan optreden. De bazin van de boetiek had die klant moeten zeggen dat zulk woordgebruik niet getolereerd wordt in haar winkel. Hetzelfde geldt voor mijn vriendin in de zorg. Wanneer de directie dan een blanke collega zoekt die die patiënt kan overnemen, is het probleem niet opgelost.’

‘Als persoon met een donkerdere huidskleur word je dagelijks geconfronteerd met de

vele vooroordelen in onze maatschappij. Tegenwoordig wordt de menselijke waardigheid aangetast, waardoor mensen een zondebok zoeken... Wel maken sociale netwerken het makkelijker om racisme bespreekbaar te maken.’

‘Het probleem moet bij de wortel aangepakt worden. Kinderen worden niet racistisch geboren. Ze horen hun ouders uitspraken doen, nemen die over. Daarnaast moet racisme gepenaliseerd worden. We moeten als maatschappij duidelijk zeggen: dit aanvaarden we niet.’ ■

# Good Move?

In Brussel, dé legendarische autostad bij uitstek in ons land, merken we de laatste tijd de steeds sterkere opkomst van autoluwe of zelfs -vrije wijken. Dat kadert in het 'Good Move', het gewestelijk mobiliteitsplan van de Brusselse regering, waarbij de hoofddoelstelling het verminderen van de autodruk in de wijken is. Nieuwe circulatieplannen zijn daarbij het belangrijkste instrument. Begin dit jaar beet de gemeente Schaarbeek de spits af, Anderlecht en Jette volgden en ook Stad Brussel keurde recent een plan voor de Vijfhoek goed.

– Tekst **Véronique Peters**

Minder verkeersdoden en een algemene betere leefbaarheid van woonwijken, dat is de grootste motivatie achter de circulatieplannen. Maar zijn die nieuwe verkeerssituaties allemaal even doordacht en logisch?

Brussel zou Brussel niet zijn als het allemaal heel eenvoudig was: Good Move

(waar ook de algemene zone 30, sinds een jaar geldig in het hele gewest, tenzij anders aangegeven, onder valt, nvdr) is een gewestelijk plan, in de circulatieplannen zelf heeft de gemeente het laatste woord. En onder meer daar wringt natuurlijk het schoentje: de grillige gemeentegrenzen en de grote autonomie van de 19 gemeenten in het Brussels Gewest zorgen

wel vaker voor absurde situaties, maar bij de opmaak van circulatieplannen wordt dit soms wel heel zichtbaar (wijken houden zich immers niet steeds netjes aan de gemeentegrenzen) en is het een waar huzarenstukje om tot een enigszins harmonieus plan te komen. De vraag of een algemeen gewestelijk circulatieplan -weliswaar in afstemming met de gemeenten- dan niet efficiënter is, kan hier toch gesteld worden.

De recent verschenen resultaten van CurieuzenAir, een grootschalig burgeronderzoek naar de luchtkwaliteit in Brussel, in De Standaard (DS, 19 & 20/3) sluiten naadloos aan op het mobiliteitsbeleid. Hoewel de lucht schoner is dan verwacht, zijn de verschillen tussen de verschillende gemeenten én wijken frappant. Het mag niet verbazen dat de luchtkwaliteit in het residentiële (rijkere), door groen omge-



## Project Veloveutwie

# Een fiets om te delen

Het is niet vanzelfsprekend om zich te verplaatsen in een drukke stad als Leuven. Zeker als je niet zelfzeker bent op een fiets. Begeleidsters Katrien Meermans en Linde Visse-naekens van De Hulster, een vzw die zich inzet voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, kwamen op het idee om een duofiets beschikbaar te stellen voor de buurt.

– Tekst **Cathelijne Jennes** – Foto **Guy Puttemans**

'Fietsen is een fijne, ontspannende bewegingsactiviteit. Daarom willen we de buurt er opnieuw van leren genieten', melden Katrien en Linde.

### Voor iedereen

'We zijn op het idee gekomen doordat een bewoner van De Hulster last van zijn heup had en het jammer vond dat hij zich niet meer kon verplaatsen in de stad. Daarnaast staan we in contact met de buurtcentra van Leuven. Zij deden een oproep voor een wijkproject. En zo is de brainstorm begonnen', vertelt Linde.

De fietstaxi is zowel voor kwetsbare als niet-kwetsbare personen beschikbaar,

want hij heeft sociale en praktische voordelen. 'Mensen die moeilijk ter been zijn of zich eenzaam voelen, kunnen een babbeltje slaan met de chauffeur en op hun bestemming geraken. Ook kun je met de fiets naar de winkel of met je kindje naar het park. Er zijn veel mogelijkheden', geeft Katrien mee.

### Opleiding chauffeur

De dames koppelen het vervoersmiddel niet vast aan een organisatie, maar stellen hem beschikbaar voor ieder individu. 'Uiteindelijk willen we dat de fiets op diverse plaatsen in Leuven komt te staan. Dan kan hij snel en makkelijk gebruikt worden', vult Linde aan. Omdat het geen gewone



## 'In NOAH vind ik vriendschap en gezelligheid'

Aan de Houtemstraat in Tienen vind je NOAH, een kleinschalig dagverzorgingshuis van Familiehulp waar oudere personen met een zorgbehoefte een gezellige dag kunnen doorbrengen. NOAH-verantwoordelijke Lien Bollaerts en klant Patricia leggen uit waar NOAH voor staat.

ven zuidwesten, veel beter is dan in de zeer dichtbevolkte gemeenten en wijken. De link tussen inkomen en luchtkwaliteit wordt pijnlijk duidelijk: de Brusselse wijken met de slechtste luchtkwaliteit zijn ook de wijken waar het aantal werklozen het hoogst is, waar de jongerenwerkloosheid piekt en waar het meeste kinderen wonen in een gezin zonder inkomen van werk, waar de demografische druk met de jaren toeneemt en waar er amper groene buitenruimte is. Onderzoek wijst een duidelijk verband uit tussen een hoge waarde van stikstofdioxide (slechte luchtkwaliteit) en luchtweginfecties, astma, leerprestaties, hart- en vaatziekten en bepaalde kankers. En daarmee legt dit onderzoek veel meer bloot dan enkel de luchtkwaliteit op zichzelf, en mag het gerust een algemene wake up-call (en leidraad?) voor het Brusselse beleid genoemd worden. ■

fiets is, voorzien ze een gratis opleiding. 'We leren deelnemers hoe ze de fiets besturen. Je kunt hem dus niet zomaar komen lenen.'

### Samenwerking

'Momenteel zijn we nog op zoek naar chauffeurs voor de duofiets. En naar vrijwilligers die het project mee willen ondersteunen. Daarnaast doen we een oproep voor samenwerkingen bij organisaties, buurtcomités en hulpverleners', besluit Katrien.

~ Heb je interesse om het team te ver-voegen? Of om gebruik te maken van de duofiets? Stuur dan een mail naar [veloveutwie@gmail.com](mailto:veloveutwie@gmail.com). Of ga langs bij buurtcentrum Mannenstraat, Groefstraat 2 in Leuven. Vanaf 2 juni kun je de fiets er uitlenen.

In NOAH organiseren we leuke activiteiten, zoals koken, wandelen, gezelschapsspelletjes of knutselen', aldus Lien Bollaerts. 'Onze verzorgenden staan ook klaar voor bijvoorbeeld nagel- of haarverzorging. Op die manier wil NOAH een plaats zijn waar iedereen zich thuis voelt. Niet voor niks staat NOAH voor Nabijheid, Ontmoeting, Aandacht en Huiselijkheid.'



Patricia is een vaste klant van NOAH Tienen. 'Ik kom hier al drie jaar dagelijks over de vloer. Thuis ben ik eenzaam, maar in NOAH vind ik vriendschap en gezelligheid. We spelen gezelschapsspelletjes, knutselen of gaan soms op uitstap. Zo zijn we vorige week naar Sint-Joris-Winge getrokken om te winkelen en iets te eten. Super gezellig. Alles mag hier, maar niks moet.'

Dat laatste geldt niet alleen voor de activiteiten binnen NOAH. 'Klanten kiezen zelf op welke dagen ze naar NOAH komen of voor hoe lang', zegt Lien Bollaerts. 'Sommige mensen komen alleen in de namiddag, anderen blijven een hele dag. Op die manier ontlasten we ook de mantelzorgers. Als hun partner of familielid in NOAH is, kunnen mantelzorgers enkele uren tijd voor zichzelf nemen.'

### Opendeurdag op 22 en 23 april

NOAH Tienen organiseert een opendeurdag op 22 en 23 april. Iedereen is van harte welkom om kennis te maken met de werking.

~ Wie graag meer informatie wenst, kan contact opnemen met Lien Bollaerts (016 29 81 30 of [lien.bollaerts@familiehulp.be](mailto:lien.bollaerts@familiehulp.be)).

### CONTACTEER JOUW REGIO

[vbb@beweging.net](mailto:vbb@beweging.net)

Acteur, presentator en zanger

# Wim Opbrouck

gevat  
in 5  
woorden

## Icoon

'Ik heb lang gedacht dat ik geen echte acteur was. Maar dan heb je plots een lange staat van dienst. Ik vind het een grote eer dat ik nog steeds vaak aangesproken word over mijn rollen in *Het Eiland* en *In de Gloria*. Het is wel grappig dat die programma's zo'n cultstatus gekregen hebben, want toen wij eraan begonnen geloofden ze er bij de VRT niet echt in. Men zei ons dat de humor te moeilijk was. Dat zijn programma's waar ik zelf mee aan de wieg van stond, dus daar ben ik wel trots op.'

## Genereus

'Mijn grootste droom is om te kunnen blijven doen wat ik doe. Dat ik nog in een leuke film kan meespelen of nog een plaat kan opnemen. Boven alles is mijn grootste droom om genereus te blijven en nieuwe samenwerkingen op te starten. Maar echt concrete dromen heb ik eigenlijk nooit gehad. Het zit eerder in het samenwerken met iemand of het bestendigen van relaties. Acteren is een heel kwetsbaar vak. De aanbiedingen kunnen plots opdrogen of je kunt je zin om te spelen kwijt zijn. Mijn grootste angst is daarom ook dat ik verbitterd zou raken. Gelukkig ben ik dat nog niet. Voorlopig toch.' (lacht)

## Inclusief

'Amusement is ook altijd bittere ernst. Als ik kijk naar de wereld waarin wij leven, dan zie ik wel dat het net die kleine dingen zijn die een beetje troost bieden in het leven. Zoals *Bake-Off Vlaanderen* dat ik presenteer en maak met mijn eigen productiehuis. Onderschat de maatschappelijke waarde daarvan niet. Zeker wanneer wij een kandidaat met een hoofddoek casten. Dat heeft een heel groot effect in *primetime* op tv. In alle projecten waar ik nu aan meewerk probeer ik een zo divers mogelijk beeld te brengen. En dat is niet alleen maar *window dressing* of een excuus, het moet voor mij meer dan dat zijn.'

## Bultrug

'Mijn nieuwste toneelstuk heet *Ik ben de walvis*. Ik werd daarvoor benaderd door Te Gek!? Ik zat al een tijdje met het idee om iets rond walvissen te maken. Dat spreekt al lang tot mijn verbeelding. Vooral dan een walvis die aanspoelt. Dat wordt een echte trekpleister met honderden mensen die er foto's van maken, maar dat dier is daar eigenlijk aan het sterven terwijl iedereen erbij staat en toekijkt. Door die insteek kon ik ook eindelijk een voorstelling maken waarin niemand verwacht dat ik binnen de minuut een mop maak, wat heel bevrijdend werkt.'

## Schouderklopjes

'Ik heb grote bewondering voor mijn voorgangers zoals Jan Declair. Dat is iemand aan wie ik mij spiegel. Bijna dertig jaar geleden speelde ik samen met Jan de theatermarathon *Ten Oorlog*. Elke keer dat ik op moest komen, gaf Jan mij een schouderklopje. Onlangs zag ik hem tijdens een herdenking op een toneel in de coulissen met fonkelende ogen kijken naar de jonge garde die het beste van zichzelf gaf. Met zoveel plezier kijken naar jonge honden, dat is echt iets wat je moet blijven doen. Je mag nooit denken 'Oei ze gaan hier over mijn kop springen', je moet net denken 'Doe maar gasten'. Ik probeer daarom steeds kansen te geven aan jong talent. Dat wil ik echt blijven doen.'

'*Ik ben de walvis*' is nog tot eind mei op tournee in Vlaanderen.  
Alle info en speeldata vind je op [www.tegek.be](http://www.tegek.be).

→ Tekst **Dominic Zehnder** → Foto **ID / Christophe De Muynck**

ANTWERPEN

